

Posudek na diplomovou práci Kateřiny Procházkové

Iruikon'intan

Příběhy partnerství lidí a zvířat v japonské literatuře v minulosti a současnosti

Diplomová práce Kateřiny Procházkové je výsledkem několikaletého úsilí o dešifrování a interpretaci jednoho z důležitých motivů, který se objevuje v četných japonských literárních dílech, motivu „partnerství lidí a zvířat“ – *iruikon'intan*. Od počátečního zájmu o tvorbu současných autorek Kawakami Hiromi a Tawady Jóko přes hledání interpretačního klíče u evropských a amerických autorů dospěla diplomantka k poznání, že na příběhy o partnerství lidí a zvířat mající své kořeny v japonské mytologii, ve starých pověstech, v pohádkách a strašidelných příbězích je třeba nahlížet z široké literárně-etnologické perspektivy, v níž lze daný motiv sledovat v příbězích obměňovaných od začátku 8. století dodnes. Díky studijnímu pobytu na japonských univerzitách se posléze autorce otevřela možnost shromáždit a přeložit nejen ukázky všech typů *iruikon'intan*, ale i názory japonských literárních kritiků 20. až 21. století na literární ztvárnění tohoto specifického, znovu a znovu ztvárňovaného motivu.

Jak typologie *iruikon'intan* v Úvodu práce, tak tisíciletá tradice příběhů o partnerství lidí a zvířat v japonské literatuře a divadle do první poloviny 19. století v kapitole 2., tak i současná podoba těchto příběhů v kapitole 4. jsou svědectvím promyšleného výběru reprezentativních textů, jejich výstižné charakteristiky, utřídění i komparace. Důležité údaje jsou dále vysvětleny a doplněny v četných poznámkách pod čarou. Překlady literárních ukázek i kritických názorů do češtiny jsou čtivé a lze je označit za adekvátní literární respektive odborné překlady japonských originálů, za něž v tomto případě můžeme považovat i překlady starých textů do moderní japonštiny. Soubor těchto překladů je důležitým příspěvkem k celkovému korpusu z japonštiny přeložených literárních i odborných textů přístupných v českém jazyce.

Zvláštní ocenění si zaslouží kapitola 3. – „Pokus o interpretaci *iruikon'intan*“ (ss. 40–55; v obsahu chybně uvedeno číslo poslední stránky i pořadí oddílů 3.1 a 3.2!). Diplomantce se v této kapitole podařilo stručně a přehledně na patnácti stránkách představit a aplikovat dvojí způsob výkladu a srovnání analyzovaných textů při uplatnění hlediska psychoanalytického a hlediska srovnávací mytologie. Obě hlediska patřící k teoriím euro-americké provenience konfrontuje autorka s názory japonských etnologů a literárních vědců (Komacu, Origuči, Saigó a další) a na základě poznatků tímto způsobem nabytých charakterizuje odlišnosti „západních“ a „japonských“ literárních případně divadelních reprezentací motivu *iruikon'intan*. Dospívá tak k řadě vlastních kritických závěrů, například k tomu, že v japonském prostředí většinou nebyl (není?) svazek člověka se zvířetem chápán *à priori* jako nežádoucí, nýbrž že byl (stále je?) „vnímán jako posílení jednoty světa lidí a zvířat“ (s. 51).

V závěrečném shrnutí diplomantka mimo jiné dodává, že v hledání interpretačního klíče ještě nevyčerpala všechny možnosti a že ve svém výzkumu hodlá pokračovat a použít další japonské a především nejaponské texty.

V textu této diplomové práce je poměrně velké množství překlepů a drobných chyb vzniklých při počítačovém zpracování. Doporučuji proto ještě konečnou revizi celého textu a jeho záznam na nové CD výměnou za CD připojené k jednomu z odevzdaných vázaných výtisků. Toto pochybení svědčí pouze o chvatu při dokončování práce a nijak nesnižuje její kvalitu ani co do obsahu, ani co do formálního uspořádání celého textu (100 stran). Kromě již zmíněných pečlivých poznámek pod čarou obsahuje tato diplomová práce i zajímavou obrazovou přílohu, soupis citací v japonském originále, bohatý seznam literatury a anglické resumé. Doporučuji hodnocení známkou „výborně“.

Zdenka Švarcová

V Praze, 28. 5. 2007